

**UCHWAŁA NR XXXIII/212/21
RADY GMINY W BĘDZINIE**

z dnia 25 marca 2021 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji
Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 poz. 713 z poz.zm.), art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821 z poz.zm.), **Rada Gminy w Będzinie uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022, za rok 2020 stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
w Będzinie

Andrzej Nożykowski

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA
RODZINY ZA ROK 2020**

BĘDZINO 2021 r.

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłość i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności.

Dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami (Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Zgodnie z art.179 w/w ustawy Wójt składa Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Uchwałą Nr XIII/105/19 Rady Gminy w Będzinie z dnia 29 listopada 2019 r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Będzino na lata 2020-2022

Zadania Gminy:

Do zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny (od 2015 r. obowiązek zatrudniania asystenta rodziny przez gminę) oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:

- a. kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
  - b. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - c. kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z art.177 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań zleconych gminy należy:

- 1.Wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art.187 a rządowy program wsparcia rodzin z dziećmi ust.1
- 2.Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

Realizując zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej :

Opracował Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Będzino na lata 2020-2022, który został przyjęty Uchwałą Nr XIII/105/19 Rady Gminy w Będzinie z dnia 29 listopada 2019 r.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2020 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Będzinie zatrudniony jest 1 asystent rodziny w ramach umowy o pracę.

Zasady pracy asystenta rodziny:

- indywidualny plan pracy z rodziną,

Praca asystenta rodziny to głównie praca w terenie, której podstawą są bezpośrednie spotkania z rodziną. Pomocą objęte są osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, wśród nich są osoby zmarginalizowane, niepełnosprawne, samotne, bezrobotne, rodziny borykające się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzice niewydolni wychowawczo często z ograniczoną władzą rodzicielską i znajdujący się pod nadzorem kuratora. Każda osoba pracująca jako asystent rodziny musi wiedzieć, że najważniejsze jest dobro dziecka. Pracę asystenta można podzielić na dwa etapy. Pierwszy etap polega na zdobyciu zaufania danej rodziny. Zaufanie jest rzeczą najważniejszą i jak wiadomo nie można pozyskać go podczas pierwszej wizyty. W momencie zdobycia zaufania, następuje kolejny etap, czyli przejście do rozwiązywania konkretnych problemów takich, jak: problemy opiekuńczo - wychowawcze z dziećmi, bezrobocie czy niegospodarność polegająca na nieumiejętności wydawania pieniędzy. Celem asystenta rodziny jest przede wszystkim mobilizacja, wsparcie rodzin oraz towarzyszenie podczas rozwiązywania problemów. Oprócz tego, rodziny mogą liczyć na wsparcie emocjonalne i psychiczne. Asystent dąży do tego, aby wzbudzić w podopiecznych wiarę w swoje możliwości, dzięki której uwierzą w możliwości zmiany swojej sytuacji życiowej oraz by dostrzegli, że może być lepiej.

Obszary pracy asystenta rodziny:

- a. pomoc w rozwiązaniu podstawowych problemów socjalnych,
- b. pomoc w rozwiązywaniu problemów psychologicznych w rodzinie,
- c. pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- d. wspieranie aktywności społecznej,
- e. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych
- f. pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej.

Asystent rodzinny pracuje z całą rodziną, ponieważ ich problemy są zwykle ściśle powiązane. Każda rodzina jest inna i potrzebuje innego postępowania. Zwykle jednak asystent zaczyna od pomocy w rozwiązaniu najpilniejszych problemów socjalnych, które często przygniatają rodzinę i uniemożliwiają jakiegokolwiek perspektywiczne działanie. W tym etapie pomocy asystent nie stawia żadnych szczególnych warunków dbając tylko by wspólnie rozwiązywać problemy i rodziny nie wyręczać. Unika też oceniania i pouczania, stara się zrozumieć ich sytuację „od ich strony”. Gdy doraźne problemy rodziny zostaną rozwiązane, gdy asystent

uzyska dobry kontakt i zaufanie podopiecznych możliwe jest określenie dalszych ich potrzeb i perspektyw oraz zawarcie partnerskiego kontraktu na temat ich realizacji. Po uporaniu się z bieżącymi potrzebami socjalnymi często na pierwszy plan wychodzą problemy osobiste i konflikty rodzinne. Bez ich satysfakcjonującego rozwiązania trudno wyeliminować uzależnienia, przemoc czy zaniedbywanie dzieci, nie mówiąc już o stałej pracy czy uzupełnianiu wykształcenia. Asystent podejmuje więc pomoc w zrozumieniu i rozwiązaniu problemów psychologicznych rodziny.

Tabela 1 Liczba zatrudnionych asystentów rodziny

Rok	Liczba Asystentów	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta
2020	1	6

Źródło: opracowane własne GOPS Będzino

Tabela 2 Koszt zatrudnienia Asystenta Rodziny

Rok	Dotacja z budżetu państwa	Dotacja z budżetu gminy
2019	18 126,00 zł	34 489,29 zł
2020	1 354,65 zł	55 629,93 zł

Źródło: opracowanie własne GOPS Będzino

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny:

W 2020 roku bezpośrednim wsparciem asystenta rodziny zostało objęte 6 rodzin (11 dorosłych osób i 18 dzieci) z terenu gminy Będzino, z którymi pracował jeden asystent rodziny w bezpośredniej pracy. W 2020 r. jedna rodzina została objęta wsparciem ze strony Asystenta Rodziny.

Asystent rodziny zostaje przyznany rodzinie po wcześniejszym przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i zatwierdzeniem przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie bądź zgodnie z postanowieniem sądu.

Cele główne i szczegółowe pracy z rodziną:

- W rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny założono następujące cele:
- Zapewnienie dzieciom stałej opieki lekarskiej oraz bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego oraz odbudowa więzi w rodzinie.

- Zapewnienie dzieciom stałej opieki lekarskiej oraz bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, radzenia sobie z trudnościami dnia codziennego.
- Motywowanie rodziny do podejmowania działań w celu polepszenia swojej sytuacji życiowej i rodzinnej.

Rezultaty pracy asystenta rodziny w 2020 roku:

W rodzinach objętych asystą prowadzone były następujące działania:

- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego:
- instruktaż prawidłowego sprzątania mieszkania (sporządzenie rozkładu stałych czynności utrzymujących porządek w mieszkaniu podział obowiązków na członków rodziny),
- edukacja w zakresie zachowania higieny (zasady przestrzegania higieny, czynności higieny, choroby związane z zaniedbaniem higieny osobistej),
- edukacja w zakresie gospodarowania budżetem analiza dochodów i wydatków, planowanie i monitorowanie wydatków, nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez określenie stopnia ważności potrzeb,
- niebezpieczeństwa (zobowiązania wynikające z podjęcia pożyczki gotówkowej, zakupów na raty itp., zasady działania kart kredytowych),
- edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody, prądu, gazu itp.)
- porządkowanie dokumentacji,
- wykorzystywanie swoich możliwości i uprawnień w celu pozyskania dodatkowych dochodów,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych.

Podczas pracy z rodziną zbierane są informacje o jej sytuacji rodzinnej, środowisku wychowawczym, problemach i dotychczasowych próbach ich rozwiązania. Na tej podstawie

sporządzane są indywidualne plany pracy z rodziną obejmujące m.in. wskazania dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie finansowe.

Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych:

- poprawa wzajemnej komunikacji w relacjach rodzic dziecko (rozmowy o prawidłowym komunikowaniu się, wyrażaniu uczuć i wzajemnych potrzeb),
- trening psychoedukacyjny (radzenie sobie ze stresem, zniechęceniem, lękiem, bezsilnością i własnymi emocjami),
- trening asertywności i budowania poczucia własnej wartości (zachowania asertywne w sytuacji prezentowania własnej opinii oraz reakcji na krytykę i atak),
- praca nad usprawnieniem porozumiewania się w drodze dialogu, którego efektem będzie nabycie prawidłowych nawyków w zakresie mówienia i słuchania (rozmowy edukacyjne dot. używania odpowiedniego słownictwa adekwatnego do wieku i sytuacji),
- wsparcie terapeutyczne dla rodziców w Punkcie Konsultacyjnym w Będzinie

Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:

- działania na rzecz reintegracji rodziny (edukacja w zakresie wspólnego spędzania czasu przez rodziny, wspólnego uczestnictwa w świętach rodzinnych),
- poprawa relacji rodzic dziecko (nauczanie o rolach w rodzinie co należy do roli matki, ojca, dziecka itp., rodzaje postaw rodzicielskich i konsekwencje ich stosowania ujawniające się w zachowaniu dziecka),
- wdrażanie metod nagradzania i karania (bez stosowania przemocy),
- motywowanie do aktywnego uczestniczenia w życiu szkolnym dziecka, utrzymywaniu systemowego kontaktu ze szkołą dziecka,
- informowanie o odbywających się kursach zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy,
- motywowanie do utrzymania aktywnego kontaktu z PUP.

Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej:

- informowanie o sposobach poszukiwania pracy,

Motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych:

- umożliwianie rozwoju w sferze zawodowej poprzez możliwość uczestnictwa w różnego rodzaju szkoleniach, kursach realizowanych przez PUP (np. warsztaty w obszarze aktywnego poszukiwania pracy, opracowanie dokumentów aplikacyjnych),

Działania i sposoby realizacji:

Dla realizacji celów Ośrodek Pomocy Społecznej założył następujące działania:

- wsparcie interdyscyplinarne – zadanie realizowane zgodnie z założeniami,
- poradnictwo specjalistyczne – chętnie rodziny zostały objęte poradnictwem specjalistycznym (terapeuta uzależnień),
- usługi asystenta rodziny – 1 asystent rodziny realizujący ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin – rodziny są objęte wsparciem finansowym tut. Ośrodka oraz pomocą rzeczową (żywność, odzież)
- praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych – rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny mogą dodatkowo liczyć na wsparcie pracownika socjalnego odpowiednio przypisanego do rejonu z którego pochodzi rodzina,
- partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej – zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tut. Ośrodek ponosi wydatki związane z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej,
- współpraca z instytucjami rządowymi i samorządowymi współpraca z sądem,

**REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z GMINNEGO PROGRAMU
WSPIERANIA RODZINY**

Stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie Będzino	
CEL SZCZEGÓŁOWY	WSKAŹNIKI
Zapewnienie wsparcia i pomocy asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wobec dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej- 475 rodzin • Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych- 957 rodzin • Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych-937 rodzin
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin objętych wsparciem ze strony Asystenta Rodziny -6 • Liczba rodzin objętych monitoringiem ze strony Asystenta Rodziny po zakończonej współpracy – 4 • Liczba rodzin w, których była prowadzona procedura „ Niebieskiej Karty ‘’ -18 rodzin
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	Liczba rodzin w , których prowadzone jest postępowanie o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- 6 osób,
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii i leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej	Liczba osób , które podjęły leczenie odwykowe w ośrodkach leczenia uzależnień -0 Liczba osób , które podjęły uczestnictwo w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym -2

Pieczna Zastępcza

Obowiązek współdziałania gmin we wskazanych kosztach wynika z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z nim gmina płaci za dzieci zamieszkałe w niej zarówno wtedy, gdy są one przez sąd umieszczane w rodzinie zastępczej, jak i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Co więcej, przepisy przewidują, że ma ona współfinansować nie tylko świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, ale też wynagrodzenia zawodowych rodziców zastępczych oraz pomoc dla osób usamodzielniających się. Ponadto wysokość kosztów ponoszonych przez gminę jest uzależniona od długości okresu, w którym dziecko przebywa pod pieczą zastępczą. W pierwszym roku jest to 10 procent w drugim 30 procent a w trzecim i kolejnym 50 procent kosztów. Od 2012 r. gmina współfinansuje koszty pobytu dziecka w pieczy zastępczej zgodnie z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na dzień 31 grudnia 2020 r. w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 22 dzieci, i w pieczy instytucjonalnej 1 dziecko za które Gmina Będzino ponosi odpłatność. W 2020 r. Gmina Będzino poniosła odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wysokości **167.599,87 zł**. Wszystkie dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej postanowieniem Sądu Rejonowego w Koszalinie. W 2020 r. Nie było przypadków odbierania dzieci przez pracowników socjalnych w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia.

Realizując zadania wynikające z Ustawy, Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje ściśle w tym zakresie z placówkami oświatowymi, Poradnią psychologiczno-pedagogiczną, Zespołem Interdyscyplinarną, Komisariatem Policji w Koszalinie, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz zakładami opieki zdrowotnej.

We wszystkich obszarach pracy z rodziną ważnym zadaniem jest prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy. W każdym przypadku rodzina stale objęta jest monitoringiem pracownika socjalnego, a w niektórych rodzinach także asystenta rodziny. Celem działań jest wsparcie rodziny w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej lub trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Na podstawie monitoringu sytuacji dziecka pracownik socjalny ocenia skuteczność podejmowanych działań. Jeżeli życie i zdrowie dzieci nie jest zagrożone

pracownik socjalny we współpracy z innymi specjalistami planuje działania wspierające i wzmacniające rodzinę.

Wdrażanie modelowych rozwiązań pracy z rodziną wieloproblemową, w szczególności rozwój pracy socjalno – terapeutycznej i socjalno –wychowawczej z rodzinami, które są zagrożone w pełnieniu swoich funkcji to zadania realizowane zgodnie z ustawą o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Pomoc rodzinie borykającej się z trudnościami związanymi z opieką i wychowaniem dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich, może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracującymi z dziećmi i rodzicami. Ustawa o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje też możliwość zastosowania rozwiązań, które mogą przyczynić się do budowania spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodziny, która ma problemy w realizacji funkcji opiekuńczo - wychowawczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie kontynuuje realizację rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji, pracujących z dziećmi i rodzicami.

Wskazane jest w latach następnych podejmowanie przez gminę następujących działań:

- utrzymanie i rozwój gminnego systemu opieki nad dzieckiem,
- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy specjalistycznej,
- praca z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji wychowawczych aby ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej.
- prowadzenie poradnictwa dla rodzin w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji.
- zabezpieczenie finansowe pracy asystentów rodziny oraz kosztów szkoleń asystentów,
- podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających niekorzystnym zjawiskom społecznym(profilaktyka),
- tworzenie dla dzieci sprzyjających warunków do rozwijania zainteresowań.

Uzasadnienie

Zgodnie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawi potrzeby związane z realizacją zadań.